ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 648

Nota Everdongenlaan te Turnhout

(Prov. Antwerpen)

Programma van Maatregelen

VRANKEN JOLIEN

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2020
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Janssens Niels
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba. ADEDE bvba is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1 Gemotiveerd advies..... - 4 -
2 Programma van maatregelen..... - 5 -

1 Gemotiveerd advies

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen. Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek.

In opdracht heeft ADEDE in november 2020 een landschappelijk bodemonderzoek alsook een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op een terrein gelegen aan de Everdongenslaan 8-12 te Turnhout. Het onderzoek werd uitgevoerd naar aanleiding van de geplande bouw van een nieuwe industriehal met parkeertoren en de heraanleg van de omgeving met verhardingen en een groene zone. Deze ingreep betekent immers een bedreiging voor het aanwezige bodemarchief.

Uit het landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat de kartering op de bodemtypekaart sterk overeen komt met de verzamelde velddata. Overal werden zeer natte gronden met reductiehorizonten zonder profielontwikkeling aangetroffen. Op sommige locaties werd een sterke veenontwikkeling vastgesteld. Het bovenste deel van het bodemarchief bleek door recente ingrepen erg verstoord te zijn.

De aanwezigheid van het veenpakket in het centrale en noordelijk gedeelte van het projectgebied zijn te verklaren door een waterloop die het projectgebied doorkruiste. Mogelijk gaat het hier om de voormalige ligging en het overstromingsgebied van de Pikloop. De aangetroffen oppervlakkige en diepe verstoringen, werden waarschijnlijk veroorzaakt door de bouw en afbraak van de voormalige gebouwen en de aanleg van een grindweg. Hierdoor is de overgang naar het donkerbruin lemig zand of de Cr-horizont vaak eerder abrupt van aard. Daarenboven werd hierbij het donkerbruin lemig zand en/of het veenpakket mogelijk verwijderd en vervolgens vervangen door (vul)zand. Dit zou kunnen verklaren waarom het veenpakket niet altijd voorkomt waar het in eerste instantie verwacht wordt.

Op basis van deze vaststellingen is verder archeologisch onderzoek met het oog op steentijdarcheologie dan ook weinig opportuun en zal dit niet leiden tot kennisvermeerdering. Dit betekent dat de voorgeschreven verkennende archeologische boringen en alle daaropvolgende stappen in functie van steentijdarcheologie vervallen. Gezien een nog vermoedelijk min of meer intact aanwezige C-horizont blijft het potentieel van het onderzoeksgebied wat betreft sporenarcheologie wel ongewijzigd. Bijgevolg achtte ADEDE bvba voor dit onderzoeksgebied verder onderzoek, onder de vorm van proefsleuven, wel noodzakelijk.

Tijdens het proefsleuven onderzoek werd de aard van het bodemgestel, zoals dit werd geregistreerd tijdens het landschappelijke bodemonderzoek, bevestigd. De bodemopbouw op het terrein bleek grotendeels overeen te komen met wat de bodemtypekaart voorspelde: zeer natte gronden met reductiehorizonten zonder profielontwikkeling, met op bepaalde plaatsen een sterke veenontwikkeling. Deze veenpakketten kunnen verklaard worden door de ligging en het overstromingsgebied van de voormalige Pikloop, toen deze het projectgebied nog doorkruiste. Het feit dat deze veenpakketten niet overal werd aangetroffen, is mogelijk te wijten aan de verstoringen horende bij de bouw en afbraak van de voormalige bebouwing. Hierdoor werd het donkerbruin lemig zand en/of het veenpakket mogelijks weggegraven en vervangen door het oranjebruine (vul)zand. Daarnaast is er over het gehele terrein een verstoring op te merken in de bovenste horizont(en), met name in de vorm van steen- en grindlagen en (vul)zand. Hierdoor is het mogelijk dat een aantal meer ondiepe sporen reeds verdwenen zijn. Ook bevatte het projectgebied een hoog aantal diepere verstoringen, waaruit bleek dat de bodem hier in het verleden plaatselijk sterk vergraven werd. Dit kan een verklaring vormen voor het zeer kleine aantal sporen dat op het terrein aanwezig was. Van de twee sporen die werden aangetroffen kon er uiteindelijk maar een als mogelijke kuil weerhouden worden. Door het gebrek aan extra informatie, zoals vondsten, konden de sporen echter niet gedateerd worden. Bijgevolg zou verder onderzoek van het terrein weinig tot geen kenniswinst opleveren en wordt dit niet als nuttig beschouwd.

2 Programma van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologisch (voor)onderzoek. Volgens artikel “§5.2 van de Code van Goede Praktijk” is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook – conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplecht. Eventuele toevalsvondsten dienen steeds gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed.